

Zienswijzen belanghebbenden 'AVOI en Nadeelcompensatieregeling'

Opmerkingen belanghebbenden partijen traject AVOI Noordwest Overijssel

		Artikel	Opmerking
1	WMD	<i>Algemeen</i>	<i>De vigerende privaatrechtelijke overeenkomst "Voorwaarden buisleidingen NV WMD", afgesloten tussen de gemeente Wolden, de gemeente Westerveld en WMD, wordt niet teniet gedaan door een publiekrechtelijke verordening. De overeenkomst bestaat en blijft bestaan, tenzij partijen op een wettelijke toegestane wijze de overeenkomst beëindigen.</i>
	Reactie		Deze constatering is correct. Afspraken voortvloeiend uit afgesloten privaatrechtelijke overeenkomsten dienen te worden nageleefd. In de AVOI is zodoende ook in artikel 4.1 tweede lid een overgangsbepaling opgenomen. Dit geldt tevens voor de Schadevergoedingsregeling. Deze bepaling luidt als volgt: "Voor zover er sprake is van privaatrechtelijke overeenkomsten tussen de gemeente en netbeheerders en tot het moment waarop deze zijn beëindigd, zijn de bepalingen in deze verordening, voor zover strijdig met de bepalingen in deze overeenkomsten, niet van toepassing." De gemeenten zijn voornemens om de versnipperde afspraken met diverse netbeheerders te beëindigen en in een uniforme publiekrechtelijke regeling op te nemen. Zodoende zijn de gemeenten tevens voornemens om de in het verleden tussen de netbeheerders en gemeenten afgesloten overeenkomsten te beëindigen. De overeenkomst tussen WMD en de gemeenten vormt daar geen uitzondering op. Tot het moment echter dat de overeenkomst "Voorwaarden buisleidingen NV WMD" nog van kracht is, zullen de conflicterende bepalingen van de overeenkomst voortgaan op de publiekrechtelijk regeling.
2	WMD	<i>Algemeen</i>	<i>WMD is van mening dat, mocht er een publiekrechtelijke regeling komen in plaats van een privaatrechtelijke, een AVOI op 'Drenthe schaal' de voorkeur heeft zodat WMD niet geconfronteerd wordt met een lappendeken aan regelgeving in het voorzieningsgebied.</i>
	Reactie		Uniformering van regelgeving is een streven dat de gemeenten tevens voorstaan. Voor elke belanghebbenden, zowel voor de gemeenten als ook voor de netbeheerders, creëert uniformering een duidelijk en transparant beeld van de geldende regelgeving binnen de gemeentegrenzen en het verzorgingsgebied van een netbeheerder. Om dit goed tot zijn recht te laten komen, is er voor gekozen om dit traject met meerdere gemeenten te doorlopen (acht in totaal). Feit is echter dat iedere gemeente een autonome bevoegdheid heeft ten aanzien van het vaststellen van publiekrechtelijke regelgeving. Gemeenten, die gelegen zijn binnen het verzorgingsgebied van WMD maar niet interveniëren in dit project, hebben derhalve ieder hun eigen beleidsvrijheid. Deze gemeenten kunnen er daarom enkel op een middellijke wijze er toe bewogen worden om een vergelijkbaar traject in te gaan om zo te komen tot overeenkomstige regelgeving.

3	Liander	<i>Algemeen</i>	<i>De voorgestelde Schadevergoedingsregeling ziet op verzoeken van de gemeente tot aanpassing van het elektriciteits- of gasnet. De regeling ziet niet op verzoeken tot aanpassing van kabels en leidingen ten behoeve van derden, al dan niet met een commercieel belang, of het bouwrijp maken ten behoeve van derden. Het is volgens Liander niet de bedoeling dat de klanten van Liander, of de bewoners van de gemeente, de kosten voor dergelijke werkzaamheden zouden moeten dragen.</i>
	Reactie		Dat is correct. In algemene termen bestaat nadeelcompensatie uit de vergoeding van schade die veroorzaakt is door een rechtmatige overheidsdaad, die uitgaat boven het normale maatschappelijke risico en die een netbeheerder in vergelijking met anderen onevenredig zwaar treft. Wanneer de gemeente puur handelt als private of commerciële partij is er geen sprake van een publiekrechtelijke bevoegdheid of taak en is er geen sprake van vergoeding van schade op basis van nadeelcompensatie. Uit jurisprudentie blijkt echter wel dat een zeker commercieel belang niet in de weg staat aan de toepassing van een verordening (ABRvS 5 december 2012, 201108899/1/A3, rechtsoverweging 6.1). De gemeenten zullen in hun handelen rekening houden met de jurisprudentie op dit vlak.
4	Liander	<i>Algemeen</i>	<i>Er is in de Schadevergoedingsregeling geen bepaling opgenomen die voorziet in blijvende ongestoorde ligging van de kabels en leidingen bij onttrekking aan de openbaarheid van gemeentelijke gronden (bijvoorbeeld bij verkoop van snippergroen). In die gevallen zou Liander graag de kosten van een verlegging vergoed hebben ofwel wordt voorafgaand aan de verkoop een opstalrecht gevestigd op de kabels en leidingen.</i>
	Reactie		De Schadevergoedingsregeling is een beleidsregel die ziet op de wijze van afhandeling van verzoeken tot nadeelcompensatie. Hoewel er begrip is voor het feit dat Liander een bepaalde borging wenst van haar rechten jegens derden bij verkoop van gronden, is de Schadevergoedingsregeling niet het aangewezen beleidsdocument waarin deze materie geregeld dient te worden. Dit onderwerp zou vorm dienen te krijgen in een separaat beleidsstuk betreffende verkoop van gemeentegronden aan derden.
5	Liander	<i>Algemeen</i>	<i>Liander is van mening dat de afschrijvingstermijn van vijftien jaar onacceptabel kort is. Deze termijn is gestoeld op de NK 1999 (Nadeelcompensatieregeling Kabels&Leidingen van RWS en ProRail), die ziet op grote infrastructurele werken zoals de Betuwelijn of de Hogesnelheidslijn. Het is aannemelijk is dat kabels en leidingen langs deze grote infrastructurele werken minder vaak dienen te worden aangepast. Voorts liggen de kabels en leidingen vrijwel altijd langs die werken waardoor een verlegging eenvoudiger en goedkoper is. De dynamiek in de gemeentelijke omgeving is echter geheel anders, waardoor een afschrijvingstermijn van vijftien jaar onacceptabel is. Een afschrijvingstermijn van dertig jaar, zoals in sommige andere gemeenten wordt gehanteerd, wordt door Liander wel acceptabel.</i>
	Reactie		De Schadevergoedingsregeling is gebaseerd op de beginselen van nadeelcompensatie, waarin het begrip voorzienbaarheid een sleutelrol heeft. De termijn van vijftien jaar is gebaseerd op de voorzienbaarheid van ontwikkelingen in de openbare ruimte in de gemeente. Op dit punt is aangesloten op het bepaalde in de NK

			<p>1999, de adviezen van de Commissie Burgering en jurisprudentie op dit vlak (Rechtbank Den Haag 04-04-2000, ECLI:NL:RBSGR:2000:AA6953). Dit is nadrukkelijk een ander uitgangspunt dan de vergoedingensystematiek op basis van technische levensduur van leidingen, hetgeen in het verleden vaak werd gebezigd. Los van het feit dat door de technologische ontwikkelingen de technische levensduur van leidingen met tientallen jaren is verlengd, hetgeen tevens betekent dat de grondslag van deze systematiek niet meer te rechtvaardigen is, is het instrument van nadeelcompensatie voor een bestuursorgaan echter het geëigende middel om een benadeelde partij (gedeeltelijk) schadeloos te stellen. Bij nadeelcompensatie gaat het namelijk om schade die veroorzaakt is door de gemeente bij de rechtmatige uitvoering van haar taken of rechtmatig genomen besluiten (bijvoorbeeld het besluit tot het reconstrueren van een weg). Zoals gezegd wordt een termijn van vijftien jaar in droge infrastructuur in principe algemeen geaccepteerd. Liander geeft aan een termijn van vijftien niet acceptabel te vinden, dit in tegenstelling tot een termijn van dertig jaar. Liander geeft echter geen nadere onderbouwing voor deze stellingname, zodat er geen gegronde reden bestaat om af te wijken van de termijn van vijftien jaar.</p>
6	Rendo	<i>Algemeen</i>	<i>AVOI en Schadevergoedingsregel bevatten nog diverse open einden en dient nader te worden uitgewerkt. Veel bepalingen laten interpretatieruimte over wat tot discussie kan leiden.</i>
	Reactie		<p>Rendo geeft aan dat de regelingen nog diverse open einden bevatten, maar geeft niet aan waarop concreet wordt bedoeld. De stellingname dat er sprake is van interpretatieruimte kan zodoende niet worden beoordeeld. Wel kan worden aangegeven dat de AVOI het college van B&W van B&W de bevoegdheid biedt om een aantal uitvoerings- en procedurele regels nader uit te werken en te concretiseren, hetgeen ook zal gebeuren in de 'Nadere regels'. Hierbij gaat het onder andere om indieningsvereisten, technische voorschriften, uitwerking van de categorieën van werkzaamheden van niet ingrijpende aard en de verrekening van herstel- en degeneratiekosten. Indien Rendo op deze onderwerpen doelt, is, door het vaststellen van de 'Nadere regels', er geen sprake van enige interpretatieruimte.</p>
7	Rendo	<i>Algemeen</i>	<i>Rendo heeft nu rechtszekerheid doordat zij met al haar aandeelhoudende gemeenten, welke representatief zijn voor het gehele voorzieningsgebied van Rendo, dezelfde afspraken heeft. Het opzeggen van privaatrechtelijke overeenkomsten en de invoering van een AVOI leidt tot voor Rendo tot minder rechtszekerheid.</i>
	Reactie		<p>Er is gekozen om een uniforme regeling voor alle netbeheerders op te stellen waarin geen uitzondering voor een bepaalde partij wordt gemaakt. Door deze uniformiteit wordt er voor alle partijen rechtsgelijkheid en -zekerheid geboden. Hoewel de redenering van Rendo wordt gevolgd, staat het behouden van een afwijkende regeling derhalve haaks op de gedachte van de regeling. Feit is echter wel dat zeven van de negen aandeelhoudende gemeenten interveniëren in een traject dat leidt tot het vaststellen van een AVOI. Na het doorlopen van het traject zullen er zodoende voor het grootste gedeelte van het voorzieningsgebied van Rendo dezelfde afspraken gelden.</p>

8	Rendo	<i>Artikel 2.5. lid 3 en 3.5.</i>	<i>In het algemeen mist Rendo een verwijzing in de AVOI naar de werkmethode kabels en leidingen van de CROW. Rendo ziet graag een verwijzing naar deze richtlijnen.</i>
	Reactie		In de 'Nadere regels' worden bepalingen betreffende de uitvoerings- en procedurele regels vastgelegd. Hierin wordt tevens verwezen naar de CROW-richtlijnen die betrekking hebben op de werkzaamheden ten aanzien van kabels en leidingen.
9	Rendo	<i>Artikel 2.1. lid 1</i>	<i>De AVOI leidt tot een lastenverzwaring omdat per individueel geval een vergunning moet worden aangevraagd, terwijl art. 5 Algemene Voorwaarden regelt dat er een algemene vergunning geldt voor Rendo voor het aanleg e.d. van kabels en leidingen.</i>
	Reactie		Het klopt dat er in vergelijking met de huidige situatie een lastenverzwaring op dit punt te verwachten is. De gemeenten zien dit echter vanuit een maatschappelijke invalshoek en zijn van mening dat Rendo net als iedere andere netbeheerder behandeld dient te worden. Het is in het bestuursrecht vrij gewoon dat er voor werkzaamheden een vergunning aangevraagd wordt. Dit zal overigens niet alleen voor Rendo het geval worden, maar voor iedere netbeheerder. Op deze plaats dient vermeld te worden dat de gemeenten niet aansturen op lastenverzwaring, maar op een gebalanceerd publiekrechtelijk proces. Dit uit zich bijvoorbeeld in het feit dat de gemeenten voor werkzaamheden van <i>niet ingrijpende aard</i> enkel een melding verwachten (5 werkdagen voordat de werkzaamheden gepland staan).
10	Rendo	<i>Artikel 2.1. lid 2</i>	<i>Wat zijn werkzaamheden van niet ingrijpende aard? Dit dient gedefinieerd te worden?</i>
	Reactie		Werkzaamheden van niet ingrijpende aard zijn werkzaamheden waar geen vergunning voor hoeft te worden aangevraagd, aangezien deze werkzaamheden aan een lichter regime zijn onderworpen, zolang er voldaan wordt aan vastgestelde eisen en randvoorwaarden. Indien dit het geval is, kan worden volstaan met een melding aan de gemeente. Hierbij betreft het veelal werkzaamheden die slechts gedurende relatief korte tijd in een beperkt gedeelte van het netwerk worden verricht, en waarbij de impact in de openbare ruimte relatief beperkt en kortstondig is. De categorie van werkzaamheden van niet ingrijpende aard wordt door het college van B&W vastgesteld in de 'Nadere regels'. Voorbeelden van meldingsplichtige werkzaamheden zijn bijvoorbeeld werkzaamheden aan huisaansluitingen of het aanbrengen van kabels in reeds aanwezige voorzieningen.
11	Rendo	<i>Artikel 2.1. lid 4</i>	<i>Rendo kan zich niet vinden in het artikel betreffende spoedeisende werkzaamheden. Het behoort namelijk tot de wettelijke taak van de netbeheerder – op grond van de Elektriciteits- en Gaswet – en niet tot die van de burgemeester om de door hem beheerde netten in werking te hebben en te houden en de veiligheid en betrouwbaarheid van de netten en het transport van elektriciteit en gas op de meest doelmatige wijze te waarborgen. Hierbij dient bijvoorbeeld gedacht te worden aan een gaslek: prioriteit is dat de netbeheerder zo snel mogelijk een gaslek moet kunnen herstellen. Een meldingsplicht is hierbij niet gewenst en een melding kan het herstelproces vertragen. Er dient zodoende rekening te worden gehouden met compensatievergoeding in geval van storing, welke gedragen zal moeten worden door de gemeente.</i>

	Reactie		<p>De burgemeester is verantwoordelijk voor de openbare orde en veiligheid. Een spoedeisende ernstige belemmering of storing dient daarom juist aan de gemeente te worden gemeld. Naast de 'calamiteit' van de netbeheerder kunnen zich veel omstandigheden voordoen die tot de verantwoordelijkheid behoren van de gemeente. Een melding voorafgaande aan de werkzaamheden is daarom noodzakelijk, want achteraf kan de gemeente niet anticiperen op de situatie.</p> <p>De regeling beoogt geen drempels op te werpen voor herstel, maar een kabel of leiding ligt nu eenmaal in openbare gronden waardoor er meer kan spelen dan alleen het belang van de netbeheerder. De gemeenten zien overigens niet in waarom bepaalde processen niet parallel aan elkaar kunnen verlopen.</p> <p>Dat compensatievergoedingen voor rekening van de gemeente zouden kunnen komen valt niet goed in te zien, tenzij er sprake is van overheidsaansprakelijkheid. Het opstellen van beleid waarin een meldingsplicht omtrent spoedeisende werkzaamheden is opgenomen omdat dit de verantwoordelijkheid van de burgemeester raakt kan volgens de gemeenten niet leiden tot aansprakelijkheid.</p>
12	Rendo	<i>Artikel 2.4.</i>	<p><i>Een netbeheerder moet een vergunning hebben alvorens te starten met de werkzaamheden. Rendo heeft problemen met de beslistermijnen met betrekking tot vergunningaanvragen: acht weken met mogelijkheid tot acht weken verlenging (zestien weken totaal). De Elektriciteits- en Gaswet zeggen dat netbeheerders in beginsel binnen achttien weken een aansluiting moet realiseren op een aanvraag van burgers. Door van buitenkomende omstandigheden wordt de termijn van achttien weken opgeschort. De vraag rijst echter of het wel wenselijk is dat de termijn met acht of zestien weken wordt verlengd. Aanbeveling om de beslistermijnen met betrekking tot vergunningaanvragen zo kort mogelijk te houden.</i></p>
	Reactie		<p>De genoemde termijn is de maximale termijn. Uiteraard wordt er gestreefd naar de meest spoedige beoordeling van aanvragen. Bij relatief eenvoudige aansluitingen (die overigens in veel gevallen onder werkzaamheden van niet ingrijpende aard vallen, met een termijn van vijf dagen) kan de vergunning sneller verleend worden. Er is begrip voor de plichten van netbeheerders op grond van de Elektriciteits- en Gaswet, maar het college van B&W heeft ook tijd nodig voor een zorgvuldige beoordeling van aanvragen. De gekozen termijnen zijn overigens in overeenstemming met de Awb.</p> <p>Daarnaast kan gemeld worden dat de E-wet overigens rekening houdt met omstandigheden waar de netbeheerder geen invloed op kan uitoefenen. Dit staat overigens ook in de voorwaarden die energiebeheerders hanteren. Een vergunningaanvraag met een doorlooptijd is overigens wel een onderdeel geweest van de totstandkoming van die 18 weken en valt er in principe binnen.</p>
13	Rendo	<i>Artikel 2.5. lid 2</i>	<p><i>De werkzaamheden moeten binnen 6 maanden na aanvang worden voltooid, tenzij in de vergunning of het instemmingsbesluit anders is bepaald. Er wordt echter geen uitzondering gemaakt ingeval door onvoorziene omstandigheden de termijn van 6 maanden niet haalbaar blijkt.</i></p>
	Reactie		<p>Het artikel roept een verplichting in het leven waarmee de gemeente sturend kan optreden. Het doel is om de werkzaamheden binnen een begrenzen termijn te doen laten afronden en zo te</p>

			voorkomen dat het werk voor geruime tijd stil ligt. Uiteraard dient er gecommuniceerd te worden tijdens de uitvoering, zeker over werkzaamheden die uitlopen of anderszins gevolgen kunnen hebben voor de omgeving. Het college van B&W zal in principe niet overgaan tot het intrekken van een vergunning als er een legitieme reden is voor het overschrijden van de termijn.
14	Rendo	<i>Artikel 2.5. lid 3</i>	<i>Hetgeen bij artikel 2.4. omtrent de wettelijke taak van Rendo is gezegd, geldt ook voor dit artikel. Rendo mag niet beperkt worden in de uitoefening van haar wettelijke taken.</i>
	Reactie		Het college van B&W van B&W kan 'Nadere regels' vaststellen omtrent uitvoeringsregels. Hierbij kan gedacht worden aan voorschriften over horizontale of verticale diepteligging van kabels en leidingen in gemeentegrond. De vast te stellen regels zullen echter logischerwijs geen strijdigheid (kunnen) opleveren met wettelijke voorschriften. Rendo zal dan ook niet beperkt worden in de uitvoering van haar wettelijke taken. De regelgeving die de gemeenten implementeren zijn vergelijkbaar met die van een waterschap of spoorwegbeheerder. Rendo dient zich ook daaraan te conformeren en ook dat zijn regels die de wettelijke taak van de netbeheerder niet in gevaar brengen.
15	Rendo	<i>Artikel 2.6. lid 1 sub e</i>	<i>In verband met de rechtszekerheid dient het college van B&W vooraf een afweging te maken of de vergunning onaanvaardbare schadelijke gevolgen heeft voor mens, natuur of milieu. Dit moet niet achteraf een grond zijn om de vergunning in te kunnen trekken. Rechtszekerheid houdt onder andere in dat met terugwerkende kracht niet nadelige maatregelen genomen mogen worden door de overheid.</i>
	Reactie		Er kunnen zich situaties voordoen waarin de gevolgen pas in een later stadium bekend worden. Dit kan door de stand van de wetenschap of door andere omstandigheden zich voordoen. Op dat moment heeft de gemeente een handvat nodig om aan de situatie een einde te maken. Dit staat overigens los van een mogelijke toekenning van nadeelcompensatie aan de daardoor getroffen netbeheerder als een dergelijke situatie zich zou voordoen.
16	Rendo	<i>Artikel 2.6. lid 4</i>	<i>Wat wordt bedoeld met aanpassen van de leiding(en)? Dit ligt op het snijvlak van de wettelijke beheerstaak van de netbeheerder.</i>
	Reactie		Voor zover Rendo met 'snijvlak van de wettelijke beheerstaak' doelt op een risico dat de gemeenten een besluit tot verwijderen of aanpassen zullen nemen die de wettelijke taak van Rendo in het gevaar brengt, kunnen de gemeenten Rendo niet volgen. Een besluit wordt voorbereid en is onderhevig aan de algemene beginselen van behoorlijk bestuur. De gemeenten zullen bij de besluitvorming rekening houden met de belangen.
17	Rendo	<i>Artikel 3.1. lid 3</i>	<i>Indien het college van B&W een tracé aanwijst van de netbeheerder voor medegebruik door een andere aanbieder, is dat dan een besluit in de zin van Awb? Een dergelijk besluit moet aangevochten kunnen worden door de netbeheerder. Eventuele verbonden kosten aan het mogelijk maken van medegebruik door netbeheerder dienen te worden gedragen door medegebruiker.</i>
	Reactie		Artikel 3.1 lid 3 is alleen van toepassing op aanbieders van openbare elektronische communicatienetwerken. Rendo kan niet worden beschouwd als aanbieder, hetgeen betekent dat het artikel zodoende niet van toepassing is op het waterschap.

			Hoewel het artikel geen betrekking heeft op Rendo kan er het volgende over worden gemeld. De bepaling is niet gestoeld op een wettelijke kader zoals de Telecommunicatiewet. In de praktijk is gebleken dat aanbieders geregeld verwachten dat de gemeente een alternatief tracé aanwijst indien het 'gekozen' tracé niet uitvoerbaar blijkt. Aanbieders zijn echter zelf verantwoordelijk voor een alternatief tracé (hoewel dat natuurlijk wel in goed overleg met de gemeente tot stand kan komen). Artikel 3.1 lid 3 benadrukt deze verantwoordelijkheid.
18	Rendo	<i>Artikel 3.2. lid 2</i>	<i>Een informatieplicht op verzoek van het college van B&W leidt tot administratieve lastenverzwaring bij de netbeheerder. Op welke informatie wordt hier gedoeld? Voor de informatieplicht ten behoeve van kabels en leidingen kan het college van B&W bij het Kadaster een KLIC-melding doen.</i>
	Reactie		De AVOI is als gezegd gebaseerd op de uitgangspunten van proactieve regie. Daartoe draagt dit artikel bij. Dit artikel is gericht op informatie over een specifieke kabel of leiding. De stelling dat de gezochte informatie altijd door middel van een KLIC-melding kan worden verkregen, dient te worden genuanceerd. Uit de KLIC - gegevens kan niet altijd voldoende informatie worden verkregen waarmee de gemeenten de belangen mee moet afwegen, zoals hoeveelheid, leeftijd of andere omstandigheden.
19	Rendo	<i>Artikel 3.3.</i>	<i>Deze verplichting volgt uit onze wettelijke taak. Hiermee gaat het college van B&W op de stoel van de toezichthouder ACM zitten welke specifiek met deze taak in deze branche belast is en daarbij is het ook niet redelijk als RENDO meerdere malen voor eenzelfde overtreding aangesproken kan worden.</i>
	Reactie		De gemeente is geenszins van plan in de taken en de bevoegdheden van de ACM te treden. De wet biedt echter de mogelijkheid om een strafsancie op te nemen in een verordening. Voor deze potentieel zware sanctie is gekozen, omdat het niet naleven van de AVOI potentieel ernstige gevolgen kan hebben (denk aan letselschade, milieuschade, of gevolgschade). Het betreft uiteraard maximumstraffen die enkel in zeer bijzondere gevallen zullen worden opgelegd. Over het algemeen zal gekozen worden voor bestuursrechtelijke handhavings-instrumenten en vormt de toepassing van strafrechtelijke sancties in beginsel een uiterst handhavingsmiddel. Ten overvloede kan worden gemeld dat voor de formulering aangesloten is bij de model verordening van de VNG
20	Rendo	<i>Artikel 3.4. lid 1</i>	<i>Dit is niet praktisch aangezien de prioriteit op het moment van een storing ligt bij het oplossen van die storing (zeker als de veiligheid in het geding is).</i>
	Reactie		Het lijkt dat Rendo het artikel zodanig interpreteert dat in een acute situatie er eerst gemeld dient te worden, terwijl zich bijvoorbeeld een gevaarlijke situatie voordoet. Voorbij wordt gegaan aan het doel van het artikel. Doet een situatie zich voor dan dient er direct contact gezocht te worden met de gemeente. Logischerwijs zal dit niet degene zijn die bezig is met het veiligstellen van de situatie als die zich ter plaatse vanwege werkzaamheden voordoet, zoals een gaslek.
21	Rendo	<i>Artikel 3.4. lid 2</i>	<i>Indien de gemeente zelf initiatiefnemer is en een tracé aanwijst, dan moeten de kosten voor een milieutechnisch onderzoek of onderzoek naar mogelijk gevaar of hinder voor rekening van het college van B&W komen. Deze kosten kunnen alleen voor rekening</i>

			<i>van de netbeheerder komen als zij initiatiefnemer is. Daarbij dient duidelijk te zijn dat het saneren van reeds aanwezige verontreiniging ook voor rekening van het college van B&W komt.</i>
			Het artikel gaat niet in op de kostenallocatie. Die is namelijk afhankelijk van de omstandigheden van het geval. Per geval zal bezien moeten worden of de kosten voor milieutechnisch onderzoek vallen onder de 'verlegging', of anderszins verzekerd zijn. In voorkomende gevallen kan en moet de veroorzaker worden aangesproken, wat ook de gemeente kan zijn.
22	Rendo	<i>Artikel 3.4. lid 3</i>	<i>Indien het college van B&W een opschorting gelast, dan dient zij daarbij rekening te houden met de belangen en verplichtingen van de netbeheerder. De netbeheerder moet bijvoorbeeld haar wettelijke taak kunnen uitoefenen binnen de daarvoor voorgeschreven termijnen.</i>
	Reactie		Uiteraard betreft de gemeente alle bij een besluit betrokken belangen in haar besluitvorming en indien in een concreet geval afstemming met Rendo noodzakelijk is, zal dit logischerwijs ook gebeuren. Dit volgt reeds uit het zorgvuldigheidsbeginsel.
23	Rendo	<i>Artikel 3.5.</i>	<i>Het initiatief ligt bij de gemeente. Daarin dient meegenomen te worden dat de netbeheerder voldoende tijd krijgt voor de voorbereiding en uitvoering aan haar zijde. Dit ook zodat de netbeheerder geen enkele beperking ondervindt in de uitvoering van haar wettelijke taken. Gewaarborgd moet zijn dat men het recht heeft op een ongestoorde energievoorziening. In de werkmethodeken van het CROW staan hierover aanbevelingen opgenomen.</i>
	Reactie		Zie 2.1. lid 1 toelichting.
24	Rendo	<i>Artikel 3.6.</i>	<i>De Schadevergoedingsregeling zal gezien artikel 4.2 van de Schadevergoedingsregeling niet van toepassing zijn op Rendo, want zie privaatrechtelijke afspraken Algemene Voorwaarden. Ingeval Algemene Voorwaarden worden gewijzigd of opgezegd dan artikel 12 uit de Algemene Voorwaarden cruciaal.</i>
	Reactie		Om uniformiteit in regelgeving voor alle partijen in de ondergrond te creëren, hebben de deelnemende gemeenten gekozen om een publiekrechtelijke verordening op te stellen. Deze verordening zal voor zowel aanbieders van telecommunicatienetwerken als andere netbeheerders gaan gelden. Tevens dient deze regelgeving ter vervanging van de in het verleden gemaakte afspraken die doorgaans in overeenkomsten zijn vastgelegd. De opzegging van de overeenkomsten is een parallel traject, hetgeen ingezet is om de voornoemde uniformiteit te bewerkstelligen. Opmerkingen omtrent de privaatrechtelijke overeenkomsten zullen derhalve in dat traject worden meegewogen.
25	Rendo	<i>Artikel 3.7.</i>	<i>Deze bepaling is niet van toepassing op Rendo, want Rendo heeft privaatrechtelijke afspraken (art. 10.2 t/m 10.4 algemene voorwaarden) gemaakt over herstraat- en degeneratiekosten. Los daarvan vindt Rendo de bepaling onduidelijk. Wie is verantwoordelijk voor het herstel? Op grond van lid 2 zou dat de netbeheerder zijn, echter als de netbeheerder verantwoordelijk is voor het herstel dan is strookt het niet met lid 1 dat het college van B&W nog kosten in rekening brengt. Dit moet aangepast worden, zodat één partij verantwoordelijk is.</i>

	Reactie		Zie vorige reactie. Wat betreft één verantwoordelijke partij. Dit wordt uitgewerkt in de nadere regels. Hierbij wordt aangesloten bij de richtlijnen van de VNG.
26	Rendo	<i>Artikel 4.2. lid 1</i>	<i>Gezien dit artikel blijven de privaatrechtelijke afspraken tussen Rendo en haar aandeelhoudende gemeenten van toepassing. Het gaat hier over de Algemene Voorwaarden.</i>
	Reactie		Zie voorgaande reacties over de privaatrechtelijke overeenkomsten
27	Rendo	<i>Overig</i>	<i>Wat in de AVOI wordt gemist, is wat er gebeurt als een vergunning wordt ingetrokken. Dit kan bijvoorbeeld ook het geval zijn als het college van B&W (de gemeente) grond verkoopt en de netbeheerder dus te maken krijgt met een particulier. Conform de privaatrechtelijke afspraken tussen Rendo en haar aandeelhoudende gemeenten dienen de gemeenten er volgens artikel 13 zorg voor te dragen dat Rendo dan haar rechten behoudt. De eenvoudigste wijze is het vestigen van een recht van opstal. Een gedoogplicht in de koopovereenkomst is onvoldoende, aangezien Rendo daar geen zicht op heeft en geen kennis van heeft. Zie verder document Rendo voor het complete verhaal.</i>
	Reactie		Aan het intrekken van de vergunning kan de gemeente de verplichting verbinden om maatregelen te treffen. In het geval dat er gronden verkocht worden, wordt door de gemeente de afweging gemaakt of de betreffende netten gewaarborgd dienen te worden, of dat ze aangepast zullen moeten worden. Dit gebeurt niet zonder de netbeheerder hierin te betrekken. Ook zal er gekeken worden naar de allocatie van kosten (verspreiden over percelen, nadeelcompensatie etc.). De algemene beginselen van behoorlijk bestuur en de jurisprudentie op dit vlak zijn daarbij leidend.
28	Rendo		<i>De artikelen 6, 8, 9 en 12 van de overeenkomst komen niet terug in AVOI.</i>
	Reactie		De AVOI ziet op de regierol van de gemeente met betrekking tot kabels en leidingen. De genoemde artikelen zien hier niet op.
29	TenneT		TenneT verlangt een duurzame ligging. Hierin past het dat netten zo min mogelijk worden blootgesteld aan verleggingen. De schadevergoedingsregeling 'faciliteert' verleggingen juist doordat er geen vergoeding in het vooruitzicht wordt gesteld. Hoe lager de vergoeding, hoe makkelijker de veroorzaker zal verzoeken.
	Reactie		De schadevergoedingsregeling is gestoeld op publiekrecht. Aan dat publiekrecht hangt vast dat de gemeente de belangen afweegt en zich houdt aan de Algemene beginselen van behoorlijk bestuur. De schadevergoedingsregeling faciliteert geen verleggingen, maar verwoordt de maatschappelijke kijk op nadeelcompensatie op het gebied van ondergrondse infrastructuur. De gemeente houdt bij werken terdege rekening met de maatschappelijke belangen die gemoeid zijn met kabels en leidingen. Hier vallen ook de netten van TenneT onder.
30	TenneT		De schadevergoedingsregeling doet mogelijk recht aan de situatie van de regionale netbeheerders, maar houdt onvoldoende rekening met het transportnet. De regeling gaat voorbij aan de veel hogere investeringskosten.

	Reactie		Ook Gasunie en andere beheerders van netten, die om grote investeringen vragen, gaan vallen onder de schadevergoedingsregeling. Het verschil zit niet in de netbeheerder maar in de maatschappelijke kosten die een project met zich brengt, waarbij alle belangen worden meegewogen. Transportnetten en warmtenetten zullen hierdoor in beginsel zwaarder wegen dan aansluitingen en distributienetten, maar ook de leeftijd betreft een factor die de gemeente zal meewegen. De afweging dient recht te doen aan de verschillende belangen; de schadevergoedingsregeling betreft enkel het sluitstuk en is voor een ieder hetzelfde.
31	TenneT		TenneT kan de gevraagde informatie met betrekking tot het verschil tussen de 15 jaar en 30 jaar staffel niet leveren, omdat de vraag betrekking heeft op toekomstige plannen.
	Reactie		De gemeenten hebben TenneT gevraagd om aan de hand van cijfers – die logischerwijs enkel kunnen zijn gebaseerd op het verleden – inzichtelijk te maken wat het verschil is tussen de staffel van 15 jaar en 30 jaar, omdat TenneT wel zou kunnen instemmen met de staffel van 30 jaar. Een mogelijkheid om dit verschil inzichtelijk te maken is dat TenneT de leeftijden van de kabels kenbaar had gemaakt die in de afgelopen jaren zijn aangepast. Op basis van die informatie zou een vergelijking van de verleggingskosten kunnen worden gemaakt bij toepassing van een staffel van respectievelijk 15 jaar en een staffel van 30 jaar. Hiermee kan de toekomst niet worden gelezen, maar er zou wel een duidelijk beeld van het gangbare uit afgeleid kunnen worden. TenneT heeft dit nagelaten en volstaan met een simpele reactie dat ze geen cijfers van de toekomst kan leveren. Hierdoor is niet duidelijk waarom TenneT zich wel kan schikken in een staffel van 30 jaar. De gemeenten hebben reeds gesteld dat ze vermoeden dat de kabels van TenneT in de regel langer zullen liggen dan 30 jaar, waardoor een discussie over 15 of 30 jaar geen toegevoegde waarde heeft. TenneT heeft door na te laten hier verder op in te gaan dat beeld niet veranderd.
32	TenneT		TenneT kan bij aanleg van nieuwe kabels aan de gemeente vragen om de grond te beperken met een zakelijk recht. Daarmee is de vergoeding direct geregeld bij verleggingen (namelijk volledige vergoeding). Het niet meewerken aan het vastleggen in een zakelijk recht betekent dat TenneT een gedoogplicht procedure kan starten, waardoor de vergoeding bij verleggingen ook volledig voor rekening van de gemeente komt. ¹ TenneT accepteert een ligging zonder zakelijk recht alleen onder de volgende voorwaarden: 1. De verbinding ligt in openbare grond en is vastgelegd in het bestemmingsplan als dubbelbestemming. 2. Er wordt geen precario geheven. 3. De schadevergoedingsregeling hanteert een staffel van 30 jaar. 4. De belemmeringen die de aanwezigheid van het net met zich brengt worden vastgelegd en afdoende geborgd.
	Reactie		Zie hieronder de aanvullende memo 'Voorwaarden TenneT ten aanzien van de ligging van toekomstige hoogspanningskabels zonder zakelijk recht'

¹ TenneT voegt hierbij de beschikking met kenmerk RWSCD BJV 2012/671 toe, welke is aangehecht aan dit document.

Memo 'Voorwaarden TenneT'

Voorwaarden TenneT ten aanzien van de ligging van toekomstige hoogspanningskabels zonder zakelijk recht

Inleiding

TenneT stelt een viertal voorwaarden waaronder zij genoegen neemt met een ligging zonder zakelijk recht en af zal zien van het starten van gedoogplichtprocedures op basis van de Belemmeringenwet Privaatrecht. Voordat op de vier voorwaarden ingegaan wordt dient eerste de stelling en onderbouwing van TenneT getoetst te worden. De beschikking die zij heeft meegeleverd wordt hierna daarom eerst geanalyseerd en toegepast op de situatie, waarna de vier vragen worden beantwoord.

De beschikking RWSCD BJV 2012/671

TenneT heeft haar stelling, dat zij een gedoogplicht kan laten opleggen als de gemeente niet wil meewerken aan een zakelijk recht, kracht bijgezet door een beschikking van de minister toe te voegen. De beschikking ziet op de situatie dat TenneT kabels wil aanleggen en de provincie (en gemeente, maar hierna wordt de provincie enkel benoemd) geen zakelijk recht wil laten vestigen, maar volstaat met het verwijzen naar het feit dat ze een publiekrechtelijke vergunning afgeeft en een nadeelcompensatieregeling heeft. De minister oordeelt dat de vergunning TenneT onvoldoende waarborgen biedt en legt een gedoogplicht op aan de provincie. Toegepast op de situatie van het traject 'Klein Haaglanden' zou dit betekenen dat de vergunning onvoldoende waarborgen biedt en dat TenneT inderdaad haar belangen kan zekerstellen door middel van het laten opleggen van een gedoogplicht. Een nadere lezing van de beschikking leert echter dat een en ander genuanceerder ligt en dat er meerdere wegen zijn die naar Rome leiden.

De gedoogplicht wordt opgelegd omdat de vergunning onvoldoende waarborgen biedt *tegenover derden* als de grond verkocht wordt. De vergunning geldt namelijk enkel tussen partijen. De minister oordeelt daarna dat de provincie hier onvoldoende rekening mee heeft gehouden en legt daarom een gedoogplicht op, wat dezelfde rechtsgevolgen heeft qua bescherming tegenover derden.

Het voorgaande betekent niet dat een overheidsorgaan voor kabels van TenneT daarom zakelijke rechten moet laten vestigen, maar dat zij rekening dient te houden met het feit dat de rechten van TenneT voldoende gewaarborgd worden tegenover derden. Dit kan op verschillende manieren. De manier die TenneT voorstaat – het zakelijk recht – heeft namelijk ook gevolgen voor de nadeelcompensatie op het moment dat de kabels aangepast moeten worden vanwege een verzoek van de gemeente. De nadeelcompensatie wordt echter losgekoppeld van de kwestie. De beschikking ziet enkel op de waarborging van de belangen van TenneT.

Het waarborgen van de belangen tegenover derden kan op de volgende manieren, waarbij telkens wordt aangegeven of dit ook gevolgen heeft voor de nadeelcompensatieregeling:

- *Beleid m.b.t. grondverkoop met kabels en leidingen.* De gemeente kan beleid opstellen waarin staat hoe zij met grondverkoop met daarin kabels en leidingen omgaat. Hierin kan worden opgenomen dat bij verkoop van gronden met daarin transportleidingen (en kabels) er ten gunste daarvan zakelijke rechten worden gevestigd. Deze optie heeft geen gevolgen voor nadeelcompensatie.
- *Planologische vastlegging.* Op het moment dat netten opgenomen worden in het bestemmingsplan en er een aanlegvergunningstelsel aan wordt gehangen, wordt de beheerder beschermd tegen derden. De vastlegging heeft echter geen effect op het moment dat de grond verkocht wordt, omdat de vastlegging niets regelt m.b.t. de toestemming van de

grondeigenaar. De optie heeft geen gevolgen voor de nadeelcompensatieregeling, maar betreft ook geen middel dat een oplossing is voor de belangenborging bij grondverkoop.

- *Kwalitatieve verplichting.* De kwalitatieve verplichting is een hybride middel. Het betreft een overeenkomst waarin een dulden of niet doen kan worden opgenomen – wat prima past bij de eisen die een netbeheerder vastgelegd wil zien – die wordt ingeschreven in het register, waarmee hij werking tegenover derden krijgt. Door een kettingbeding in de kwalitatieve verplichting op te nemen kan worden bewerkstelligd dat de rechten van de netbeheerder gewaarborgd worden. Deze optie heeft geen gevolgen voor de nadeelcompensatie.

Zoals uit de opties hiervoor blijkt valt er een tweetal opties te noemen die geen gevolgen hebben voor de nadeelcompensatieregeling, maar wel waarborgen bieden tegenover derden. Dit betreft het beleid dat de gemeente kan opstellen of het overeenkomen van een kwalitatieve verplichting. Wanneer de rechten van TenneT voldoende worden gewaarborgd tegenover derden, is er geen mogelijkheid voor TenneT om alsnog een gedoogplicht op te laten leggen.

Voorwaarden TenneT

TenneT stelt een viertal voorwaarden waaraan voldaan dient te worden, wil zij akkoord gaan met het liggen met enkel een vergunning. De voorwaarden worden hierna, mede in het licht van de analyse van de beschikking, beantwoord.

1. *Het net wordt vastgelegd in het bestemmingsplan.*
Het is op zich prima om kabels een dubbelbestemming te geven, als de gemeente oordeelt dat deze ruimtelijk relevant zijn. Het vastleggen biedt zoals hiervoor blijkt geen waarborgen tegenover derden op het moment dat de grond verkocht wordt. Daarvoor zal een andere maatregel getroffen dienen te worden. M.b.t. planologische vastlegging moet nog worden vermeld dat dit betekent dat er een aanlegvergunningstelsel zal gaan gelden en dat TenneT om advies gevraagd zal moeten worden op het moment dat er werkzaamheden binnen de invloedzone die wordt vastgesteld plaatsvinden. Daarnaast kan TenneT de gemeente vragen – en dan geldt er een beginselplicht – om handhavend op te treden wanneer er een inbreuk plaatsvindt. Het gaat in die zin om *invloed* en niet om *ongestoorde ligging*.
2. *Er wordt geen precario geheven.*
Deze voorwaarde kan niet worden geplaatst in het licht van de beschikking en ook niet in het licht van waarborging van belangen. De voorwaarde is in die zin oneigenlijk en dient los van de nadeelcompensatieregeling en waarborging van de belangen te worden gezien en gevoerd. Deze voorwaarde wordt verder daarom niet behandeld.
3. *De schadevergoedingsregeling hanteert een staffel van 30 jaar.*
Zoals uit de beschikking reeds blijkt laat de minister zich niet uit over de regeling die geldt tussen de provincie en TenneT. Daarbij komt dat TenneT nalaat om de voorwaarde gewicht me te geven door in beeld te brengen wat de 'schade' betreft. Wanneer de gemeente zorgt dat de belangen van TenneT tegenover derden genoeglijk wordt gewaarborgd door beleid of een kwalitatieve verplichting kan de huidige schadevergoedingsregeling in stand blijven en voor elke partij hetzelfde zijn. Een verschil tussen transport en distributie is m.b.t. nadeelcompensatie ook niet te maken, tenzij wordt meegegaan in de stelling dat alle netten bij infrastructurele werken dezelfde belangenafweging genieten, wat niet het geval is. Het verschil in gewicht kan niet in de voorzienbaarheid worden gezocht, maar moet worden gezocht in de afweging of een net aangepast dient te worden. En dit laatste dient aan de hand van de omstandigheden van het geval te gebeuren en is onderhevig aan de Algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Aanpassing van de staffel leidt daarom tot een oneigenlijke verandering van het systeem.

4. *De belemmeringen die de aanwezigheid van het net met zich brengt worden vastgelegd en afdoende geborgd.*

Deze voorwaarde ziet wel op de inhoud van de beschikking en kan als zodanig ook worden voldaan. De zaken kunnen namelijk prima in de vergunning worden gewaarborgd of desnoods door opname als dubbelbestemming in het bestemmingsplan.

Conclusie

Gezien het voorgaande heeft TenneT een gerechtvaardigd belang bij het vastleggen van haar belangen tegenover derden. Dit kan gebeuren door beleid op te stellen met betrekking tot de verkoop van gronden, of door het overeenkomen van een kwalitatieve verplichting. De voorkeur heeft het beleid, waarin wordt opgenomen dat bij verkoop de rechten van in dat beleid te benoemen netbeheerders wordt gewaarborgd tegenover derden.

De voorwaarden die TenneT stelt zien deels niet op onderwerpen die te maken hebben met het te doorlopen traject, zoals precariobelasting. Daarnaast onderbouwt TenneT haar stelling dat ze wel genoegen neemt met een staffel van 30 jaar niet, waardoor een afweging op dit punt niet kan plaatsvinden. Het voorgaande staat los van het feit dat de gemeente natuurlijk de belangen van TenneT en andere netbeheerders dient te waarborgen. Dit gebeurt in het proces van planstudie tot en met uitvoering en niet in de schadevergoedingsregeling. De gemeente weegt de belangen van alle belanghebbenden af, waarbij verschillend gewicht kan worden toegekend aan verschillende netten. Bij verleggingsafwegingen zal een hoogspanningskabel met zeer omvangrijke verleggingskosten dan ook zwaarder wegen dan een middenspanningskabel. Op die wijze wordt recht gedaan aan de bezwaren die netbeheerders van dure netten hebben.